

1. Veritat o Fals?

Durant la Guerra del Peloponès, la flota atenesa es va desplaçar a Sicília, però va quedar bloquejada i fou derrotada pels siracusans, aliats d'Esparta.	V	F
Tucídides, a la seva Història de la Guerra del Peloponès, recull la guerra del segle v aC entre Esparta i Atenes, i els aliats respectius. Es considera el primer treball històric científic, perquè descriu el món humà sense cap intervenció dels déus.	V	F
La batalla de Marató va enfrontar grecs i perses, i fou la primera victòria dels grecs davant l'exèrcit dels bàrbars.	V	F
A la batalla naval de Salamina, que va tenir lloc el setembre de l'any 480 aC, les trirrems gregues no van aconseguir vèncer els vaixells perses; van haver d'esperar l'any següent per a derrotar la flota Persa a Mícale.	V	F
La democràcia va néixer a Atenes, a finals del segle VI aC, gràcies a les reformes del gran legislador Clístenes.	V	F
Tucídides, autor de la Història de la guerra del Peloponès, va participar activament en aquella guerra.	V	F
La bulé (βουλή) era un consell d'ancians que formava part del règim aristocràtic espartà.	V	F
Pèricles, segons l'historiador Tucídides, anomena el sistema polític dels atenesos democràcia, perquè les coses no solament depenen d'un petit nombre de persones sinó de la majoria.	V	F
La diferència entre el sistema democràtic atenès i el nostre és que, mentre que les democràcies occidentals contemporànies ho són per representació, l'atenesa era una democràcia directa en la qual les decisions eren preses i executades directament pels ciutadans.	V	F
A la batalla de les Termòpiles el rei lacedemoni Leònidas, amb tropes espartanes i d'altres aliats grecs, va ser derrotat per l'exèrcit persa.	V	F
El principal orador de l'Atenes del seu temps va ser Demòstenes, contemporani i ferotge adversari de Filip II de Macedònia, pare d'Alexandre el Gran.	V	F
L'ἐκκλησία o assemblea popular, on es votaven totes les lleis de la polis, era l'òrgan de govern principal de la democràcia d'Esparta.	V	F

Tucídides i Xenofont, historiadors grecs dels segles V i IV aC, van narrar a les seves obres l'enfrontament entre atenesos i espartans a la Guerra del Peloponès.	V	F
Segons Xenofont, Sòcrates va ser condemnat a prendre cicuta i, per tant, a morir, a causa de les acusacions següents: corrupció de joves i introducció de noves divinitats.	V	F
Alexandre el Gran, malgrat la inferioritat numèrica del seu exèrcit, aconseguí una gran victòria sobre els perses en la batalla d'Egospòtams.	V	F
Els grans historiadors del segle V aC són tres: Heròdot, que narrà les guerres mèdiques, i Tucídides i Xenofont, que relataren les conquestes d'Alexandre el Gran.	V	F
Pèricles, general espartà, va vèncer la flota atenesa en la batalla d'Egospòtams, la qual cosa va comportar la fi de la Guerra del Peloponès.	V	F
Sòcrates, tot i ser un personatge de la comèdia d'Aristòfanes Els núvols, fou un personatge real, mestre de Plató i Xenofont.	V	F
La batalla de Marató fou el primer intent persa de sotmetre Grècia. Els grecs es van defensar valerosament i van aconseguir rebutjar l'atac.	V	F
Atenes, al segle V aC, era una monarquia governada per Pèricles fins que va morir, víctima de l'epidèmia de pesta que va arrasar la ciutat durant la Guerra del Peloponès.	V	F
La Guerra del Peloponès va acabar, després de vint-i-set anys de lluita, amb la desfeta dels espartans i els seus aliats.	V	F
A Atenes, sota el règim polític de la democràcia, només eren ciutadans els homes nascuts a Atenes, de pare i mare atenesos	V	F
Grècia, en el segle V aC, era un regne format per diversos territoris, molts insulars, i la seva capital era Atenes, on vivia el rei.	V	F

2. Tria la resposta correcta

La Guerra del Peloponès

- a) va ser narrada per l'historiador Tucídides, que era d'origen atenès.
- b) va enfrontar Pèricles amb el rei persa Darios.
- c) va enfrontar l'atenès Temístocles amb l'espartà Leònidas.
- d) va ser posada en escena pel poeta dramàtic Eurípides.

La Història de la Guerra del Peloponès

- a) explica les raons de les guerres mèdiques i fou escrita per Tucídides.
- b) fou escrita pel pare de la història i els seus capítols porten el nom de les muses.
- c) fou escrita per l'espartà Tucídides i explica els conflictes entre Esparta i Atenes.
- d) narra l'enfrontament entre els grecs a Grècia i també a l'illa de Sicília.

Els èfors eren

- a) jutges en matèria civil i penal que tenien el poder a Esparta.
- b) una diarquia d'Esparta: representaven el poder religiós i comandaven l'exèrcit en temps de guerra.
- c) magistrats que tenien el poder de l'exèrcit atenès.
- d) representants de la justícia i del poder religiós a Atenes.

Quin dels personatges següents NO pertany al segle v aC?

- a) Lisandre.
- b) Pèricles.
- c) Alexandre el Gran.
- d) Temístocles

Aquestes paraules que trobem en l'obra historiogràfica de Tucídides són pronunciades per un polític il·lustre. Quin és i en quina ocasió les Pronuncia?

«La nostra forma de govern no ha d'envejar res a les institucions dels pobles veïns, perquè som més aviat un model que no pas imitadors D'altres. S'anomena democràcia, perquè l'administració està en mans, no d'uns quants, sinó de la majoria.»

- a) Demòstenes, quan pretén rebutjar les aspiracions de conquesta del macedoni Filip.
- b) Licurg, quan explica a l'assemblea en què consisteix la Constitució d'Esparta.
- c) Pèricles, a Atenes, quan ret homenatge als primers morts de la Guerra del Peloponès.
- d) El rei persa Darius, a Atenes, quan pretén convèncer els atenesos perquè no s'enfrontin a l'Imperi persa.

La batalla de Marató (490 aC) va ser el primer enfrontament important entre grecs i perses. Només UNA de les afirmacions següents relacionades amb aquesta batalla és vertadera. Quina?

- a) Marató és una illa i la batalla que hi va tenir lloc va ser una batalla naval.
- b) Les tropes ateneses que es van enfrontar als perses en aquesta batalla estaven comandades per Milcíades.
- c) Aquesta va ser l'única victòria dels perses sobre els grecs en les guerres mèdiques.
- d) Aquesta va ser l'única victòria dels grecs sobre els perses en les guerres mèdiques.

L'historiador Heròdot

- a) descriu la història, la cultura i els costums dels pobles que es van veure implicats en l'enfrontament entre grecs i perses.
- b) era originari d'Atenes i escriu l'enfrontament entre la seva ciutat i Esparta.
- c) va presenciar el moment en què Sòcrates va ser obligat a beure la cicuta.
- d) va participar en la guerra que descriu.

La Ciropèdia i l'Anàbasi són obres historiogràfiques

- a) de Tucídides.
- b) d'Heròdot.
- c) de Plutarc.
- d) de Xenofont.

La batalla de Marató, que va tenir lloc al setembre del 490 aC, va ser un dels principals enfrontaments de...

- a) les guerres mèdiques.
- b) la guerra del Peloponès.
- c) la guerra de Troia.
- d) les guerres púniques

Com sabem, entre d'altres, per l'historiador Tucídides, els atenesos van lliurar una part important de la Guerra del Peloponès contra els siracusans, que eren aliats dels espartans. Identifiqueu la ciutat de Siracusa.

- a) Era en una petita illa de la Mar Egea, davant del Peloponès.
- b) Era una ciutat de la regió grega de Macedònia.
- c) Era una ciutat persa.
- d) Era una de les ciutats principals de la Magna Grècia.

Les Guerres Mèdiques van enfrontar els grecs amb els perses a l'inici del segle V aC. Els grecs hi van obtenir grans victòries però també van patir-hi algunes desfetes. En quin dels indrets següents NO va tenir lloc cap batalla en el context d'aquelles guerres?

- a) Mícale.
- b) Marató.
- c) Egospòtamos.
- d) Salamina.

Alexandre el Gran era d'origen

- a)cretenc.
- b)tebà.
- c)egipci.
- d)macedoni.

L'obra Lisístrata, d'Aristòfanes, està ambientada a

- a)l'Esparta de les Guerres Mèdiques.
- b)la Guerra de Troia.
- c)Milet, al principi de la guerra contra els perses.
- d)l'Atenes de la Guerra del Peloponès

A la batalla de les Termòpiles es van enfrontar

- a)grecs i perses.
- b)romans i cartaginesos.
- c)dàrdans i aqueus.
- d)espartans i atenesos.

Una característica de la constitució espartana és que establia

- a)dos còsols.
- b)dos reis.
- c)dos arconts.
- d)dos èfors.

A la guerra del Peloponès es van enfrontar totes les ciutats gregues agrupades en dos bàndols. Quins?

- a)Grecs i perses.
- b)Tebans i corintis.
- c)Grecs i romans.
- d)Atenesos i espartans.

Quina d'aquestes afirmacions és falsa?

- a)Marató és una ciutat de l'Àtica que és a menys de cinquanta quilòmetres d'Atenes.
- b)A Marató va tenir lloc una famosa batalla entre grecs i perses.
- c)A Marató es troba el famós oracle d'Apol·lo.
- d)Un missatger va anar corrent de Marató a Atenes per a anunciar la victòria sobre els perses i en arribar va caure mort.

Clístenes va ser:

- a) un dramaturg.
- b) un delinqüent.
- c) un reformador polític.
- d) un atleta vencedor a Olímpia el 468 aC.

El consell d'ancians a la constitució espartana rebia el nom de:

- a) βουλή
- b) ἀπελλά
- c) ἐκκλησία
- d) γερουσία

Durant les guerres mèdiques els grecs van vèncer els perses a la batalla de:

- a) Marató.
- b) les Termòpiles.
- c) Queronea.
- d) Gaugamela.

A finals del segle VI aC, un d'aquests personatges va dur a terme unes reformes polítiques que es consideren l'inici de la democràcia atenesa. Quin d'ells va ser?

- a) Pèricles.
- b) Pisístrat.
- c) Clístenes.
- d) Temístocles

Què no era Soló?

- a) Legislador
- b) Poeta
- c) Historiador
- d) Atenès

On va ser que els grecs es van enfrontar a l'imperi persa?

- a) A Santorini
- b) A Sardenya
- c) A Samos
- d) A Salamina

El segle V aC es considera l'època més rica de la història de Grècia des del punt de vista cultural, artístic i polític. També se'l coneix amb el nom de:

- a) Segle de Soló
- b) Segle de Pèricles
- c) Segle de Plató
- d) Segle d'Alexandre el Gran

En quin d'aquests famosos episodis bèl·lics no es van enfrontar grecs i perses?

- a) A la batalla de Salamina.
- b) A la batalla de Marató.
- c) A la batalla de Queronea.
- d) A la batalla de Platea

Pèricles va ser un important home d'estat. On va governar?

- a) A Esparta.
- b) A Atenes.
- c) A Siracusa.
- d) A Corint.

En l'època clàssica, el nom èfor designava:

- a) els descendents d'Hèracles que van regnar al Peloponès.
- b) els components del cor d'una tragèdia.
- c) els magistrats més importants de la constitució espartana.
- d) els magistrats encarregats de la guerra en la constitució atenesa.

Quina va ser la causa de la mort de Pèricles?

- a) Les ferides fetes a la guerra.
- b) La pesta.
- c) La seva edat avançada.
- d) Una conspiració dels aristòcrates

Sota quina acusació va ser condemnat Sòcrates, l'any 399 a.C., i va morir després de beure la cicuta?

- a) introduir noves divinitats i corrompre els joves.
- b) traïr els atenesos i passar-se al bàndol dels espartans.
- c) estafar els seus deixebles cobrant-los molts diners.
- d) no assistir a l'assemblea com era l'obligació de tots els ciutadans.

Els arconts de la democràcia atenesa, al segle V a.C., podien exercir el seu càrrec

- a) tres anys consecutius.
- b) només un any.
- c) dos anys.
- d) indefinidament

En aigües de quina illa va tenir lloc l'any 480 aC la famosa batalla naval en la qual els grecs van derrotar els perses?

- a) En aigües de Creta.
- b) En aigües de Rodes.
- c) En aigües de Salamina.
- d) En aigües de Lesbos

La derrota dels atenesos a Egospòtamos va tenir com a conseqüència:

- a) l'acabament de la segona guerra mèdica.
- b) l'acabament de la guerra del Peloponès.
- c) la conquesta d'Atenes pels troians.
- d) la conquesta de Grècia pels romans

Després de ser derrotats pels peloponnesis a la batalla d'Egospòtamos, els atenesos:

- a) Es van refer i més endavant van derrotar els peloponnesis a les Termòpiles.
- b) Es van veure obligats a rendir-se, però van conservar la seva flota i els Murs Llargs.
- c) Es van veure obligats a rendir-se, a enderrocar els Murs Llargs i a lliurar la seva flota.
- d) Es van dedicar a la pirateria per la Mediterrània.

La guerra del Peloponnès va ser motivada per:

- a) El rapte d'Hèlena.
- b) L'afany imperialista dels reis perses.
- c) El desig d'Alexandre el Gran de conquerir noves terres.
- d) La rivalitat entre Atenes i Esparta

Els Perses, d'Èsquil, tracten la victòria dels grecs:

- a) a la guerra del Peloponnès
- b) a les guerres mèdiques
- c) a la guerra de Troia
- d) a les guerres púniques

Λ' ἐκκλησία és:

- a) un santuari consagrat a Posidó
- b) l'òrgan més important de la democràcia atenesa
- c) un palau micènic
- d) el lloc on es reunien els prítanis

A Salamina, l'any 480 aC, va tenir-hi lloc:

- a) una batalla terrestre
- b) una festa religiosa
- c) una contesa atlètica
- d) una batalla naval

A l'obra de Tucídides se'ns relata:

- a) les guerres mèdiques
- b) la guerra de Troia
- c) la guerra del Peloponnès
- d) les conquestes d'Alexandre

El domini del mar és una habilitat que caracteritza:

- a) els atenesos
- b) els perses
- c) els espartans
- d) els romans

3. LLEGIU ELS FRAGMENTS I RESPONEU

TEXT 1

Ens regim per un sistema polític que en res no ha d'envejar les institucions dels estats veïns, més aviat som model per a alguns, i no imitem ningú. Pel que fa al seu nom, en diem democràcia, ja que governem no per a uns quants sinó per a la majoria, i tots gaudeixen d'igualtat de drets, malgrat les diferències personals.

Tucídides, 2.3

7

Responen a les qüestions que hi ha a continuació fent servir entre trenta i quaranta mots per a cada resposta.

- Aquestes paraules, les pronuncia Pèricles. Qui era? Com va morir?
- De quin lloc parla? Quins altres sistemes polítics hi havia en altres ciutats gregues?
- Quin conflicte bèl·lic va enfrontar les ciutats gregues? Quins van ser els principals bàndols implicats i per què es van enfrontar?
- Com va acabar aquest conflicte bèl·lic? Qui van ser els vencedors i qui els vençuts?
- Describeix breument les diferències entre la democràcia de la qual parla Pèricles i les democràcies actuals

TEXT 2

En aquesta imatge veiem l'armadura i les armes d'un guerrer grec. Com tots els pobles de l'antiguitat, els grecs van haver de fer la guerra molt sovint.

Feu una redacció (entre cent cinquanta i dues-centes paraules) sobre els dos esdeveniments bèl·lics més importants de l'època clàssica en què respongueu a les qüestions següents:

- Com s'anomenen aquests dos esdeveniments bèl·lics?
- Quins contendents hi van participar?
- Quins van ser els motius de l'enfrontament en cada cas?
- Esmenteu el nom d'una batalla important de cada conflicte.
- Com es van resoldre tots dos conflictes?

TEXT 3

En el text que heu traduït s'esmenten els noms de tres personatges importants de la història de Grècia (Alcibiades, Pèricles i Sòcrates). Redacteu un comentari (d'unes dues-centes paraules) en què desenvolupen les qüestions següents:

- Qui era cadascun d'ells? En quina ciutat i en quina època van desenvolupar les seves carreres?
- Per quin sistema polític es regia aquesta ciutat? Describeix-lo breument.
- Quin conflicte històric van viure tots tres? Expliqueu quins bàndols s'hi van enfrontar, les batalles més importants i el desenllaç.

TEXT 4

Llegiu el text següent i responeu, mitjançant una redacció, a les qüestions plantejades (200-300 paraules):

De fet, el primer any de guerra va acabar en no res, mentre Potidea seguia resistint. Pèricles va celebrar les exèquies solemnes per als caiguts en combat i va pronunciar el famós discurs (l'«Elogi fúnebre») que Tucídides reproduceix en una de les planes més intenses i emocionants de tota la seva obra. Atenes és escola de l'Hèl·lade i de tot el món, és un baluard de democràcia i de llibertat; les institucions que té permeten el desenvolupament de la personalitat de l'ésser humà i de la seva dignitat, deixant de banda l'origen social i la posició econòmica. En aquest discurs es troba també la justificació de la guerra, que és un enfrontament entre dos sistemes i dues ideologies.

V. M. Manfredi, Akropolis, la grande epopea di Atene

- A quina guerra es refereix el text? Quan va tenir lloc? Quins foren els bàndols en conflicte? Com va acabar?
- A què es refereix el text a la frase «Atenes és escola de l'Hèl·lade i de tot el món»?
- El text parla d'aquesta guerra com d'«un enfrontament entre dos sistemes i dues ideologies». Quins són? Descriviu-los i indiqueu cadascun dels seus òrgans de govern.

TEXT 5

Llegiu el text següent i responeu amb un redactat que inclogui les qüestions plantejades (200-300 paraules):

Tucídides, l'atenès, va relatar la guerra entre els peloponesis i els atenesos, descrivint com van lluitar els uns contra els altres, i es va posar a la feina tot just fou declarada ja que considerava que seria important i més famosa que totes les anteriors; es basava en el fet que tots dos bàndols estaven en molt bona situació per afrontar-la gràcies als seus recursos de tota mena, i en el fet que veia que la resta dels grecs s'aliaven a un o altre partit, els uns immediatament i altres endarrerint el moment. Certament fou aquest el més gran desastre que mai sobrevingué als grecs i a una part dels bàrbars i, per dir-ho així, a la majoria dels éssers humans.

TUCÍDIDES 1.1

- A quina guerra es refereix el text? Quan va tenir lloc? Quin sistema de govern tenia en aquell moment la polis que era capdavantera de cada bàndol?
- Quines van ser les causes de la guerra? Quins pobles i quins personatges hi van participar? Com va acabar i quines conseqüències va tenir?
- Qui era Tucídides? Quina va ser la seva obra?